

Харченко Д. С.¹, Зборовська Т.В.², Гончаров С.В.

¹ТОВ «ГлаксоСмітКляйн Фармасьютікалс Україна», м. Київ

²Національний фармацевтичний університет, м. Харків

Актуальність впровадження безперервності бізнесу в роботу фармацевтичних дистриб'юторських компаній в Україні

4137299@gmail.com

Вступ. Важливість та актуальність системи управління безперервністю бізнесу ми можемо побачити на прикладі долі підприємств та організацій в Україні після початку повномасштабного вторгнення в 2022 році. Одні бізнеси закрились і не відновились, інші ж – навпаки, продемонстрували вражаючу стійкість і швидко відновили свою операційну діяльність та навіть побачили нові можливості для розвитку. Що ж відрізняє успішні приклади від сумних? Можна сказати з впевненістю, що такі дії, як: впровадження ефективної системи управління безперервністю бізнесу, виділення ключових процесів, оцінка можливих ризиків для кожного процесу та розробка способів їх попередження та/або реагування на них з мінімізацією їх негативного впливу, регулярний перегляд та оновлення політики управління безперервністю бізнесу є головними чинниками, які з високою долею імовірності дозволяють такому бізнесу успішно пережити більшість форс-мажорних обставин та непередбачуваних подій та своєчасно відновити функціонування.

Мета дослідження. Виходячи з цього ставимо за мету дослідити передумови впровадження системи управління безперервністю бізнесу на прикладі діяльності організації з дистрибуції лікарських засобів.

Матеріали та методи. В якості методів будемо використовувати дослідження джерел літератури та відкриті статистичні дані фармацевтичної галузі щодо форс-мажорних обставин.

Отримані результати. Сьогодні суб'єкти фармацевтичного ринку України орієнтуються на досвід провідних компаній, які вже впровадили у свою діяльність декілька систем управління та успішно розвивають їх як єдину

інтегровану систему. Однією з таких систем доцільно обрати систему забезпечення безперервності бізнесу (СЗББ), яка підвищить шанс виживання компанії та забезпечить стабільність функціонування.

Задля уніфікації підходів та підвищення ефективності створення такої системи був розроблений Стандарт ISO 22301:2019 Безпека і стійкість. Системи менеджменту безперервності бізнесу. Вимоги цього стандарту дозволяють побудувати ефективну систему управління при настанні будь-яких ситуацій.

Розглянемо загрози, які траплялися в нашій компанії протягом останніх трьох років та мали найбільший вплив і призвели до тимчасової зупинки діяльності, що порушило терміни виконання договорів.

Виходячи з проведеного аналізу можливостей компанії, ми пропонуємо впровадити відповідні запобіжні заходи та паралельно розробити дії щодо швидкого реагування при виникненні надзвичайної ситуації з відповідним встановленням критичних термінів щодо повного відновлення.

Таблиця

Тип загрози	Вплив на процеси (наслідки)	Можливі запобіжні заходи	Дії з реагування на інцидент	Критичний термін (час) повного відновлення
Зупинка поставок лікарських засобів (ЛЗ) через логістичні проблеми	Критичний, оскільки це ключовий процес організації	Наявність чіткого алгоритму використання альтернативних шляхів постачання (повітряний, автомобільний, залізничний), наявність контракту або попередня домовленість з альтернативним логістичним партнером	Оперативне коригування шляхів поставок та/або залучення основного або альтернативного логістичного партнера	Протягом 30 робочих днів
Неналежні умови зберігання ЛЗ на складі через збій в роботі електричних мереж	Суттєвий – реалізація ЛЗ є основним елементом господарської діяльності та ключовим процесом	Наявність обладнання, що дозволяє підтримувати необхідні вимоги протягом певного періоду часу, наявність одного чи декількох резервних джерел живлення	Налаштування автоматичного перемикачів між різними джерелами живлення у разі, коли основне джерело відключається	Протягом 1 години

Збій роботи через неможливість співробітників критичних функцій виконувати свої посадові обов'язки	Помірний, залежить від тривалості такого збою	Визначення критичних функцій та мінімальної кількості співробітників для їх здійснення. Визначення back-up функцій та співробітників, які у разі відсутності основних будуть виконувати критично важливі функції. Навчання та підтримання актуальності знань та навичок таких співробітників	Запровадження регулярних звітів з метою ідентифікації збою у разі його виникнення. Залучення заздалегідь визначених співробітників на заміну тих, хто тимчасово не може виконувати свої обов'язки	Протягом 8 годин
Збій роботи мережевої інфраструктури (комп'ютери, мережа Інтернет і т.п.)	Помірний, залежить від тривалості збою	Забезпечення співробітників критичних функцій альтернативними засобами зв'язку та доступом до мережі Інтернет. Визначення місць із наявними альтернативними джерелами живлення та зв'язку (наприклад, «Пункт незламності»), куди такі співробітники можуть дістатись за потреби і де вони можуть виходити на зв'язок та підтримувати діяльність компанії	Кожен співробітник має діяти згідно заздалегідь розробленої інструкції, яка «активується» за чітко визначених умов настання збою	Протягом 8 годин

Висновки. Підводячи підсумки, можемо сказати, що на цьому прикладі ми бачимо, як важливо побудувати ефективну систему управління безперервністю бізнесу, що дозволить підприємству бути захищеним і продовжувати здійснювати операційну діяльність при будь-яких форс-мажорних ситуаціях. В побудові системи важливо звернути увагу не на безпосередньо подію, а на можливі негативні наслідки від неї, відповідні шляхи її попередження, кроки з реагування та відновлення.